

Sveriges flyktingkvot 2019

68,5 miljoner är på flykt i världen

Var 110:e människa är på flykt

Länder som tar emot flest flyktingar:

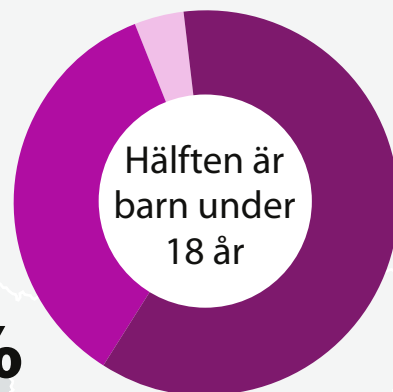
TURKIET - 3,5 milj
PAKISTAN - 1,4 milj
UGANDA - 1,4 milj

Länder som flest flyktingar kommer ifrån:

SYRIEN - 6,3 milj
AFGHANISTAN - 2,6 milj
SYDSUDAN - 2,4 milj

5%

är asylsökande

37%

har flytt utanför
hemlandet

58%

har flytt inom
hemlandet

1,4 miljoner människor är i behov av **vidarebosättning**

Sveriges flyktingkvot 2019

Behovet av vidarebosättning fortsätter öka

Fler flyktingar än någonsin behöver skydd i ett nytt land genom vidarebosättning, enligt FN:s flyktingorgan UNHCR. I år rör det sig om 1,4 miljoner människor, vilket är en ökning med 17 procent sedan 2018. Orsakerna är främst krisen i Demokratiska republiken Kongo och kriget i Syrien och Sydsudan. Globalt sett är 68,5 miljoner människor på flykt undan krig, konflikter och förföljelse.

Ända sedan andra världskriget har flyktingar som inte haft möjlighet att själva söka skydd fått hjälp genom vidarebosättning, bland annat till Sverige. Varje år ger regering och riksdag Migrationsverket resurser för att kunna överföra ett visst antal kvotflyktingar hit.

Vidarebosättning används både för att erbjuda varaktigt skydd åt utsatta individer och för att visa solidaritet med världsländer dit många människor flytt, exempelvis Kenya, Libyen och Turkiet. Det bidrar även till en ökad ansvarsfördelning för flyktingar i ett globalt perspektiv.

Flyktingkvoten i Sverige är till för personer som bedöms vara flyktingar eller alternativt skyddsbehövande enligt utlänningslagens bestämmelser. När UNHCR bedömer att det varken går att återvända till hemlandet eller stanna i landet dit de flytt kan vidarebosättning bli aktuellt.

Global minskning av antalet platser

Under många år har behovet av vidarebosättning varit betydligt större än antalet tillgängliga platser. Därför vädjar UNHCR till berörda länder att ställa fler platser till förfogande.

Fram till 2016 var utvecklingen positiv – då nådde vidarebosättningen historiskt höga nivåer och 163 200 ärenden presenterades för de berörda staterna. Men 2017 minskade den globala tillgången på platser, framför allt på grund av att USA drog ner sitt mottagande. Minskningen fortsatte under förra året då endast 75 200 personers ärenden presenterades för 35 länder. På bara ett par år skedde alltså mer än en halvering av antalet platser.

Däremot har flera europeiska länder har ökat sina vidarebosättningsprogram, exempelvis Storbritannien, Norge och Frankrike. Storbritannien planerar att ta emot 23 000 syrier fram till år 2020. Med sina 5 000 platser är Sverige nu det femte största mottagarlandet i världen.

VIDAREBOSÄTTNING INOM EU

Sedan 2015 har vidarebosättning kommit att spela en allt viktigare roll i diskussionerna om migration och internationellt skydd i EU. Stort fokus har under de senaste två åren legat på Turkiet, där vidarebosättning utgjort en del av EU:s och Turkiets gemensamma uttalande om hur den irreguljära migrationen till Europa kan motverkas och hur lagliga vägar istället kan erbjudas personer som flytt undan våldet i Syrien.

Målsättningen är att 50 000 människor ska vidarebosättas till EU under åren 2018–2019. Kommissionen har avsatt 500 miljoner euro för detta, vilket är den största finansiella satsningen på vidarebosättning någonsin.

SKYDDSBEHÖVANDE

Enligt utlänningslagen kan skyddsbehövande få uppehållstillstånd i Sverige som flyktingar, alternativt skyddsbehövande eller övrigt skyddsbehövande. De personer som tas ut på Sveriges flyktingkvot får uppehållstillstånd som flyktingar eller alternativt skyddsbehövande.

FLYKTINGAR

De personer som uppfyller kriterierna i FN:s flyktingkonvention bedöms vara flyktingar. Det innebär att de riskerar förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning, kön, sexuell läggning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp. Förföljelsen kan komma från hemlandets myndigheter, men det kan också vara så att myndigheterna inte kan ge trygghet mot förföljelse från enskilda personer.

ALTERNATIVT SKYDDSBEHÖVANDE

Alternativt skyddsbehövande är personer som riskerar att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. I denna kategori ingår även civilpersoner som löper stor risk att skadas eller dödas på grund av en väpnad konflikt.

© UNHCR/Petterick Wiggers

Sveriges uppdrag 2018

Förra året tog Sverige emot 5 000 kvotflyktingar. De flesta av dem hade flytt undan våldet i Syrien och togs ut med hjälp av delegationer i Libanon, Turkiet och Jordanien. Eritreaner, kongoleser och etiopier togs ut i östra Afrika, och afghaner togs ut i Iran. 900 platser avsattes åt människor vars ärenden var akuta och prioriterade.

Av de ärenden som UNHCR presenterade för Migrationsverket förra året fick 95 procent bifall. Drygt 70 procent fick flyktingstatus, medan övriga fick status som alternativt skyddsbehövande.

Könsfördelningen var jämn och ungefär hälften av de uttagna var barn, varav de allra flesta ingick i familjer.

Kärngrupp samordnar insatser

UNHCR har identifierat ett antal afrikanska länder som organisationen anser bör prioriteras för vidarebosättningsinsatser de kommande åren. Därutöver prioriteras insatser i afrikanska länder längs med den centrala Medelhavsrutten och från området kring Syrien. En kärngrupp, där Sverige ingår, har skapats för att samordna insatser från regionen med målsättningen att öka vidarebosättningen från bland annat Libyen, Niger och Tchad till 40 000 platser. Eftersom platstillgången understiger behoven kommer UNHCR att prioritera de mest utsatta individerna för vidarebosättning.

Utsatthet och behov av skydd viktigaste kriterierna

UNHCR anser att utsatthet och behov av internationellt skydd bör vara de två främsta kriterierna när personer väljs ut för vidarebosättning. Det finns många grupper som är särskilt utsatta i flyktsituationer, bland annat kvinnor och barn utan stödjande nätverk, personer som tillhör en religiös eller etnisk minoritet, HBTQ-personer och personer som är sjuka eller har funktionsnedsättningar. UNHCR föreslår vilka personer som ska tas ut på den svenska flyktingkvoten och Migrationsverket bedömer behovet av skydd i varje enskilt ärende.

Många människor på flykt befinner sig i vanliga samhällen, inte sällan i områden med stor fattigdom. Ökad konkurrens om arbetstillfällen, lägre löner och höjda bostadskostnader har lett till spänningar mellan flyktingar och lokalbefolkning. Det politiska klimatet i många länder har även hårdnat och minskat flyktingarnas möjligheter till rörlighet, att få sjukvård och arbete.

Fokusområden 2019

Under 2018 kom 115 647 asylsökande till Europa via Medelhavet. Samma år miste 2 275 människor livet i drunkningsolyckor under båtresan till Europa. Vidarebosättning kan vara ett lagligt och säkert alternativ för flyktingar som annars skulle riskera livet i sina försök att ta sig över Medelhavet. En del av Sveriges uttagningar i Nordafrika kommer, precis som förra året, att ske längs den centrala Medelhavsrutten. Dessa insatser gäller främst eritreaner, somalier, etiopier, syrier och sudaneser i länder som Tchad och Niger. Genom att göra vidarebosättning till ett alternativ under vägen genom Afrika eller Mellanöstern hoppas UNHCR kunna minska antalet drunkningsolyckor.

UNHCR förordar ytterligare två fokusområden. Det ena är vidarebosättning från Syrien och dess närområde, främst avseende syrier i Turkiet, Libanon och Jordanien. Det andra är flyktingar i Afrika, framförallt etiopier, eritreaner, kongoleser, sydsudaneser och somalier. Dessutom framhåller UNHCR vikten av att den svenska kvoten innehåller platser för akuta och prioriterade ärenden runt om i världen.

UTTAGNINGAR GÖRS PÅ TVÅ SÄTT

En uttagning av kvotflyktingar kan ske antingen genom dossieruttagning eller genom delegationsuttagning.

DOSSIERUTTAGNING

Ärenden som är mindre komplicerade kan avgöras av Migrationsverket i Sverige med hjälp av skriftligt material från UNHCR, vilket kallas dossieruttagning. En dossier är en akt som samlar all information i ett ärende. Om situationen i uttagslandet inte är säker kan det också vara lämpligt att Migrationsverket prövar ärendena med hjälp av dossierer. Underlaget från UNHCR kompletteras i regel med annan information. Migrationsverkets beslutsfattare kan också få stöd av verkets olika specialister.

DELEGATIONSUTTAGNING

Ärenden som är mer komplicerade utreds av delegationer från Migrationsverket. Handläggarna intervjuar då personerna på plats i värdländerna. Det kallas delegationsuttagning. Normalt beslutar delegationen om uppehållstillstånd i samband med intervjuerna. Svårbedömda ärenden kan ibland behöva utredas mer och beslutet kan få vänta tills delegationen har återvänt till Sverige.

Sveriges flyktingkvot 2019 - 5 000 platser

Uttagningar i Syrien och dess närområde

Behovet av vidarebosättning är fortsatt störst hos människor som har flytt undan kriget i Syrien. Kriget har nu gått in på sitt nionde år och är enligt FN vår tids största humanitära katastrof – över halva befolkningen är på flykt. Flyktingar från Syrien står för 46 procent (601 100) av det globala vidarebosättningsbehovet. De befinner sig i Syriens närområde, i Turkiet, Libanon, Jordanien, Irak och Egypten. UNHCR understryker dock att behov även finns hos personer av andra nationaliteter, såsom irakier, somalier, sudaneser, eritreaner och palestinier.

Vidarebosättning är en viktig del av UNHCR:s skyddsstrategi för Mellanöstern och Nordafrikaområdet. Den utgör en viktig skyddsinsats för de individer som berörs, samtidigt som den sänder signaler om solidaritet och ansvarstagande till de hårt belastade värdländerna. Omvärldens insatser bidrar till att hålla gränserna öppna och att erbjuda skydd, både till personer som nyligen anlänt och till mer långvarigt boende personer. Dock har vidarebosättningen från regionen påverkats av USA:s minskade program. Det gäller särskilt i Jordanien, där en betydande andel av ärendena var avsedda för det amerikanska uttagningsprogrammet.

Utöver insatser i Syriens grannländer välkomnar UNHCR också Sveriges möjligheter att göra insatser för personer som inte kan fly ut ur Syrien. Det innefattar skyddsbehovande av andra nationaliteter än den syriska, som lever i mycket utsatt miljö, bland annat med skyddsskäl på grund av religiös tillhörighet, utsatta kvinnor och barn, samt personer som uppfattas bryta mot sociala normer.

En person ska inte beviljas flyktingstatusförklaring om han eller hon har begått eller kan misstänkas för allvarliga brott – exempelvis folkrättsbrott som krigsförbrytelser eller brott mot mänskligheten – eller utgör en fara för rikets säkerhet. Därför kommer syriska ärenden att utredas vid delegationsuttagningar. Riktlinjerna för prövning av syriska medborgares skyddsbehov är tydliga och i stort sett oförändrade under senare år. Migrationsverket beviljar som regel uppehållstillstånd till syriska medborgare, efter en individuell skyddsprövning och noggrann prövning ur säkerhets- och uteslutandehänseende.

UTTAGNINGSSOMRÅDEN	ANTAL
Syrien och dess närområde (Jordanien, Turkiet och Libanon) – syrier	2 000
Östra Afrika och Afrikas horn – främst etiopier, sydsudaneser, somalier, kongoleser, ugandier och eritreaner	1 300
Nordafrika (centrala Medelhavsrutten) – främst syrier, personer från Centralafrikanska republiken, sudaneser och eritreaner	1 000
Asien – afghaner som befinner sig i Iran	100
Prioriterade och brådskande ärenden – olika medborgarskap	600
TOTALT	5 000

©UNHCR/Colin Delfosse

SÅ FUNGERAR VIDAREBOSÄTTNINGSPROCESSEN

1. PRESENTATION

68,5 miljoner människor är idag på flykt. Av dem bedömer UNHCR att 1,4 miljoner är så utsatta att de bör tas emot i ett tredje land, det vill säga vidarebosättas. UNHCR identifierar de mest behövande och presenterar deras ärenden för Migrationsverket. 2019 handlar det om 5 000 människor.

3. FÖRBEREDELSE

Den kommun som tar emot en kvotflykting får ett bosättningsunderlag som bygger på UNHCR:s skriftliga utredning om personen. Vid delegationsuttagningar finns även uppgifter från Migrationsverkets utredning med i underlaget. Där finns uppgifter som är relevanta för bosättningen, exempelvis om personen är sjuk eller har särskilda behov. Kvotflyktingar får i dagsläget skriftlig information innan de kommer till Sverige. Tidigare har information om Sverige getts genom så kallade Sverigeprogram, då medarbetare från Migrationsverket och en mottagande kommun informerar om vad som väntar i Sverige innan överföring. Migrationsverket tittar nu på andra möjligheter till förberedande insatser för kvotflyktingar.

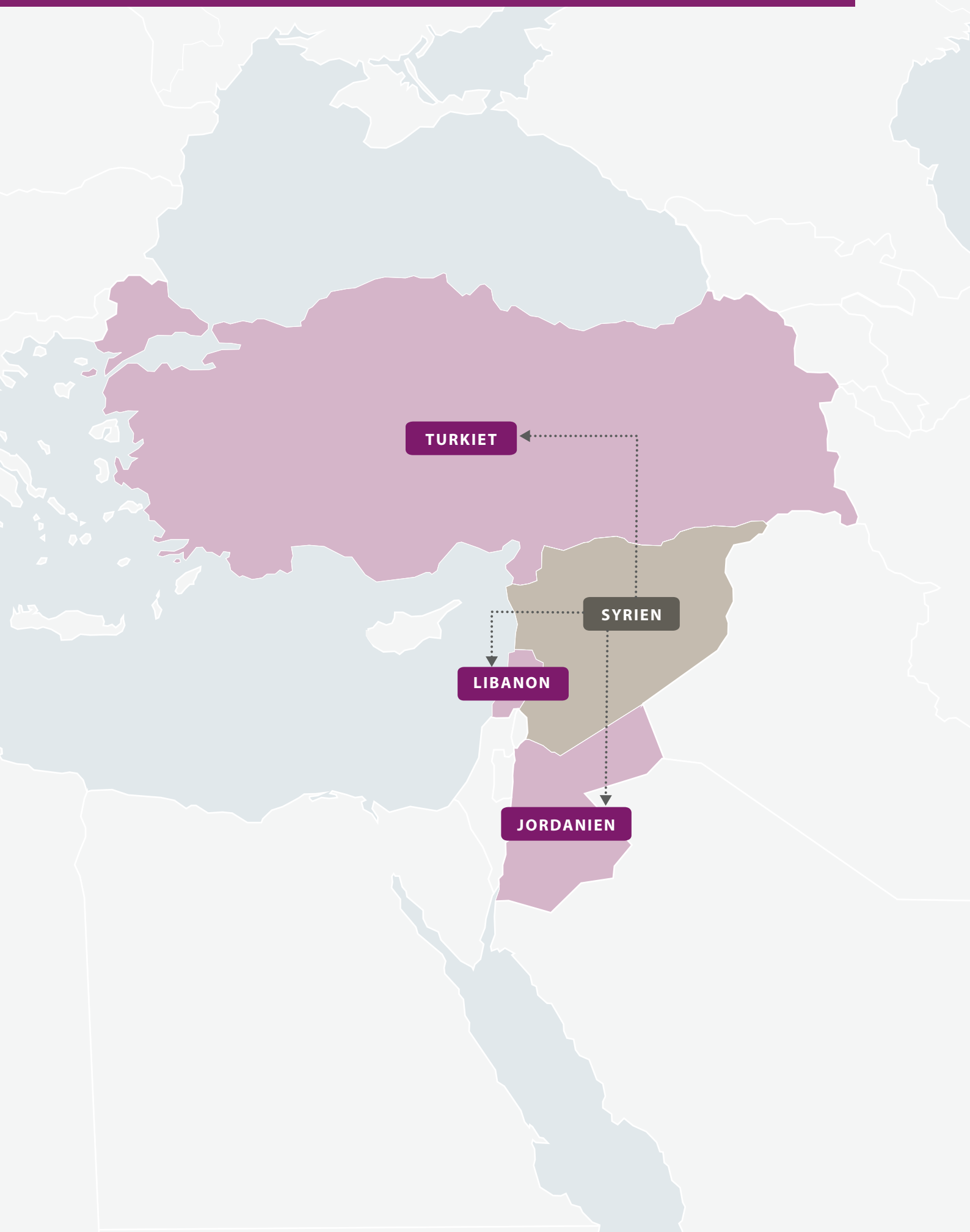
2. UTREDNING

Migrationsverket bedömer behovet av skydd i varje ärende som UNHCR presenterar. Endast personer som är flyktingar eller alternativt skyddsbehövande enligt utlänningslagen får uppehållstillstånd. Cirka 95 procent av dem som utreds får uppehållstillstånd i Sverige, och kvotflyktingar får permanent uppehållstillstånd

4. ÖVERFÖRING

Migrationsverket eller en svensk ambassad utfärdar provisoriskt främlingspass och visering. Utresetillstånd ordnas av UNHCR, och International Organization for Migration, IOM, arrangerar kvotflyktingens resa. Innan en person reser till Sverige undersöker IOM också om hon eller han klarar en flygresa. Det handlar bland annat om att ta reda på om personen är gravid i ett sent skede eller har en sjukdom som gör det omöjligt att resa. En svensk kommun tar emot på flygplatsen. I kommunen finns en bostad för flyktingen och nu startar integrationsarbetet.

UTTAGNINGSSOMRÅDEN I MELLANÖSTERN

TURKIET

SYRIEN

LIBANON

JORDANIEN

© UNHCR/Georgina Goodwin

Insatser längs centrala Medelhavsrutten och andra insatser i Afrika

Afrika är den region i världen där behoven av vidarebosättning är som störst. Totalt bedöms cirka 630 000 personer i regionen vara i behov av vidarebosättning under 2019. Det är en ökning med 23 procent jämfört med år 2018. En av orsakerna är konflikten i Sydsudan som lett till att 2,4 miljoner flyktingar sökt skydd i grannländerna. UNHCR har föreslagit att Sveriges insatser fokuserar på den centrala Medelhavsrutten sträckning mot Nordafrika samt vissa länder i östra Afrika och på Afrikas horn.

I juli 2017 presenterade UNHCR en strategi som syftar till att förebygga migrationen till Libyen och resan vidare över Medelhavet. Den innebär bland annat att skyddsbehövande i länder som Tchad, Sudan och Egypten ska vidarebosättas. Dessutom planerar UNHCR att evakuera skyddsbehövande som redan finns i Libyen och som befinner sig i en utsatt situation på grund av säkerhetsläget i landet.

UNHCR bedömer att många skyddsbehövande längs den centrala Medelhavsrutten befinner sig i utsatta situationer och behöver skydd. Många av flyktingarna har varit utsatta för våld och tortyr.

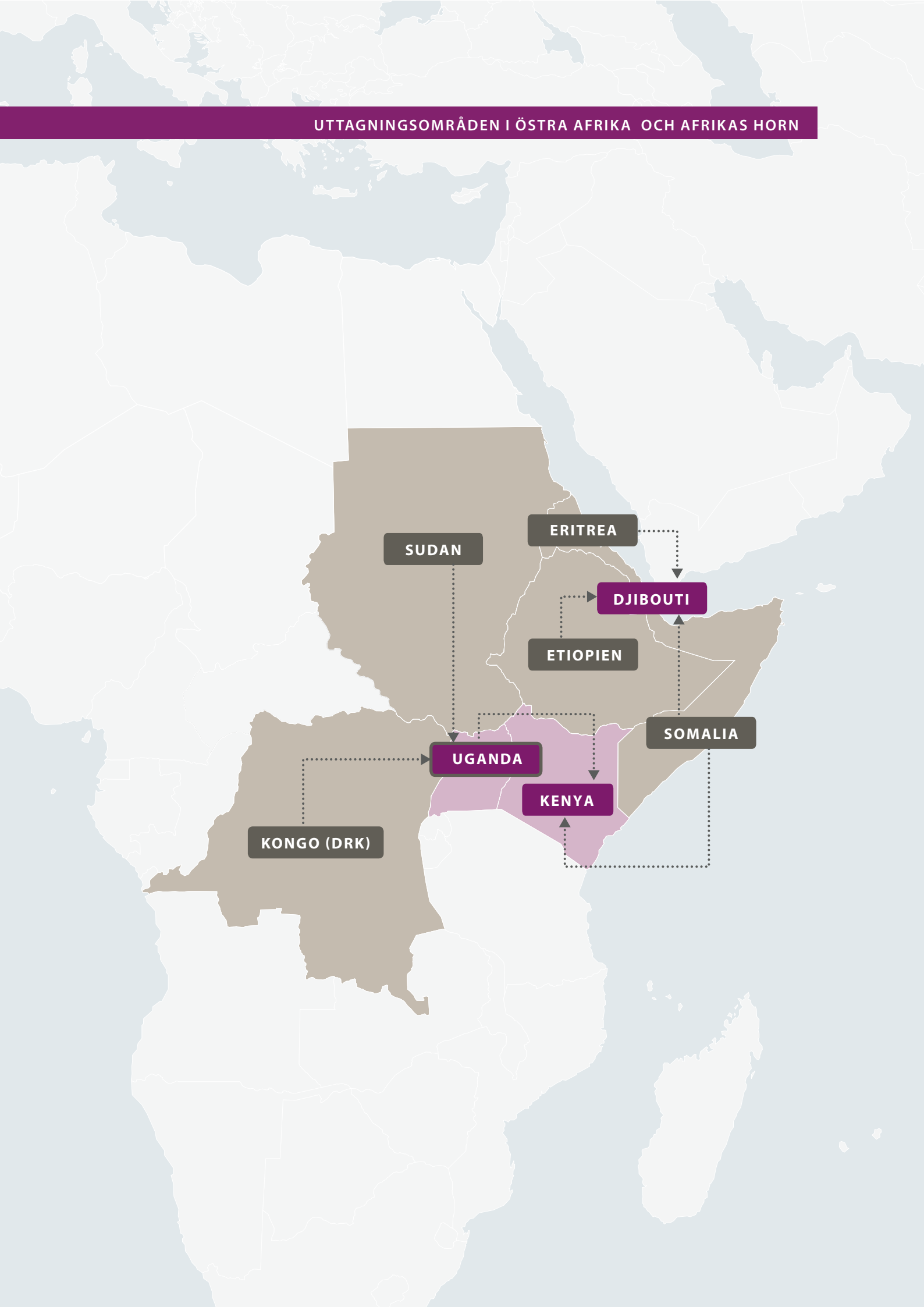
Eftersom många kvinnor och barn drabbas av sexuellt och könsbaserat våld är de särskilt utsatta både i flyktingläger och i städer. Flickor riskerar exempelvis könsstympning, tvångsgifte och våldtäkt.

Stora behov i östra Afrika och på Afrikas horn

UNHCR pekar också på behovet av vidarebosättning för etiopier, eritreaner, kongoleser och somalier och sydsudanesiser i länder som Etiopien, Djibouti, Somalia, Kenya och Uganda. Här finns några av de största och mest långdragna flyktingsituationerna i Afrika. Möjligheterna för flyktingarna att integreras i lokalsamhällen är mycket små och det är omöjligt för dem att återvända hem. Därför väljer många att söka sig norrut genom Afrika mot Europa. Migrationsverket har under många år tagit ut kvotflyktingar i dessa länder och jämfört med 2018 ökar antalet platser från 1 000 till 1 300. De nytillkomna platserna planerar UNHCR att använda för somaliska flyktingar i Kenya.

Eftersom många kvinnor och barn drabbats av sexuellt och könsbaserat våld är de särskilt utsatta både i flyktingläger och städer.

UTTAGNINGSOMRÅDEN I ÖSTRA AFRIKA OCH AFRIKAS HORN

SUDAN

ERITREA

DJIBOUTI

ETIOPIEN

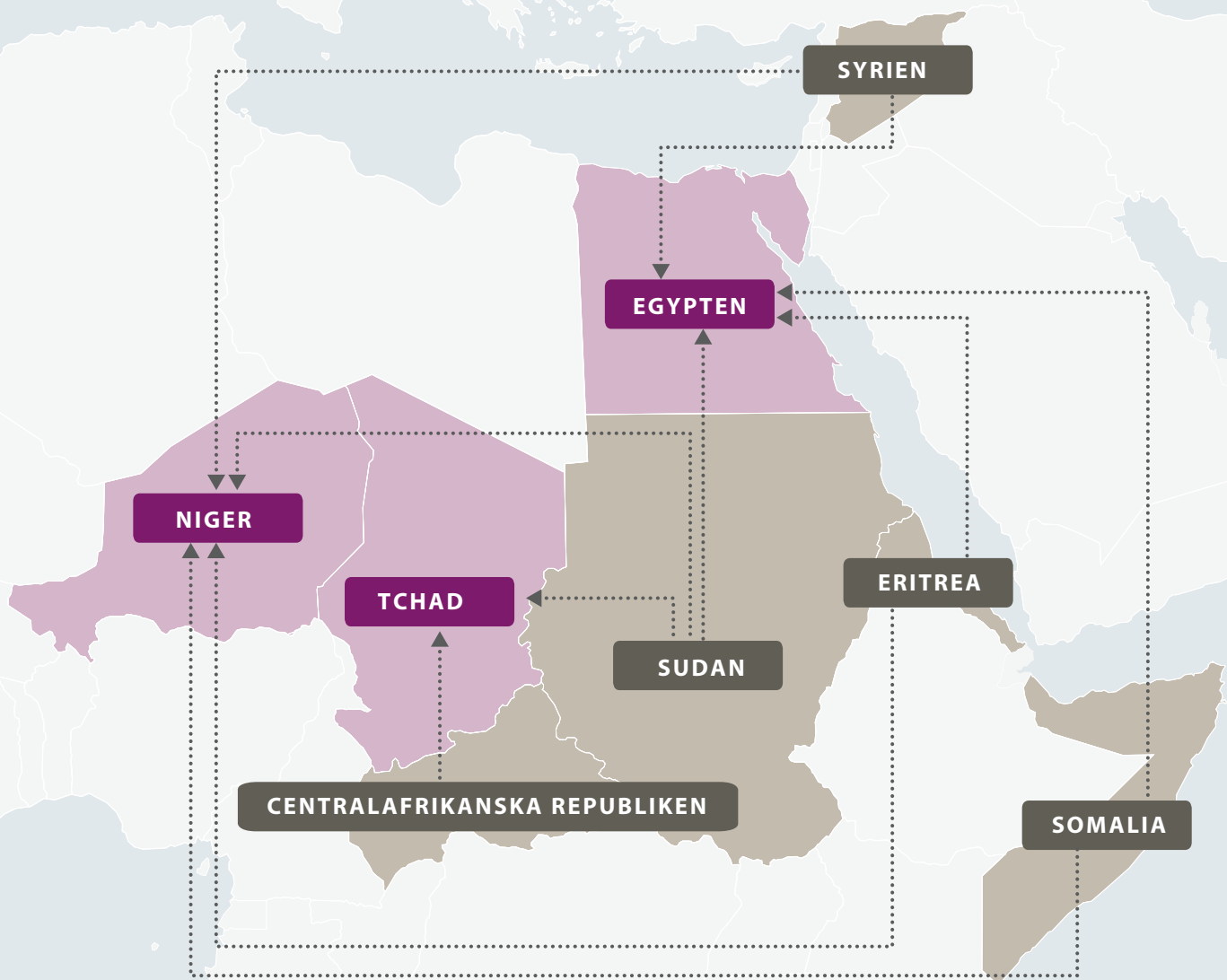
SOMALIA

UGANDA

KENYA

KONGO (DRK)

UTTAGNINGSOMRÅDEN I NORDAFRIKA (CENTRALA MEDELHAVSRUTTEN)

© UNHCR/Mohammed Abu Asaker

Vidarebosättning från Asien

I Asien bedöms drygt 102 000 personer vara i behov av vidarebosättning under 2019. Den största flyktinggruppen är afghaner som tagit sig till antingen Iran eller Pakistan.

Enligt rapporter har den ekonomiska situationen i Iran försämrats under året, delvis till följd av återinförda amerikanska sanktioner. Eftersom afghaner i Iran ofta är socialt och ekonomiskt utsatta, drabbas de relativt hårt av den ekonomiska krisen.

Migrationsverket har i flera år tagit ut kvotflyktingar i Iran och ärendena har i stor utsträckning rört utsatta kvinnor och barn. Även under 2019 föreslår UNHCR ett fokus på afghaner från Iran som riskerar att utsättas för könsbaserat våld.

Förra året minskade det globala behovet av att vidarebosätta afghaner i Iran. Det berodde bland annat på att man hittat andra lösningar som frivilligt återvändande, lokal integration eller tillfälliga uppehållstillstånd. Ett fortsatt engagemang för kvotflyktingar i Iran sänder signalen att vidarebosättningsländerna är med och delar på ansvaret. Det kan bidra till att världsländer i regionen fortsätter att ta emot skyddsbehövande, enligt UNHCR.

Fortsatt stor kvot för akuta och prioriterade insatser

Sveriges kvot för akuta ärenden har minskat från 900 platser år 2018 till 600 platser i år. Det beror delvis på att Migrationsverket såg ett behov av att öka kommunernas förutsättningar för att arbeta planerat med mottagandet av kvotflyktingarna samt på att UNHCR haft svårt att fylla platserna som varit avsedda för akutkvoten. Minskningen påverkar därför inte UNHCR:s möjligheter att presentera akuta ärenden. I samråd med UNHCR sänkte Sverige därför akutkvoten i år, men har fortfarande en av världens högsta mottagande av akuta och prioriterade ärenden. Sveriges kvot av akuta och prioriterade ärenden utgör trots det närmare hälften av världens totala antal platser för denna ärendetyp akuta och prioriterade ärenden.

Sveriges kvot utgör närmare hälften av världens totala antal platser för akuta och prioriterade ärenden. Möjligheten att vidarebosätta människor inom loppet av ett fåtal dagar eller veckor är en direkt livräddande insats, för exempelvis personer som riskerar utvisning till ett land där deras liv eller frihet är i fara, HBQO-personer, personer som utsatts för sexuellt och könsbaserat våld, barn vid risk för tvångsgifte eller personer med medicinska behov.

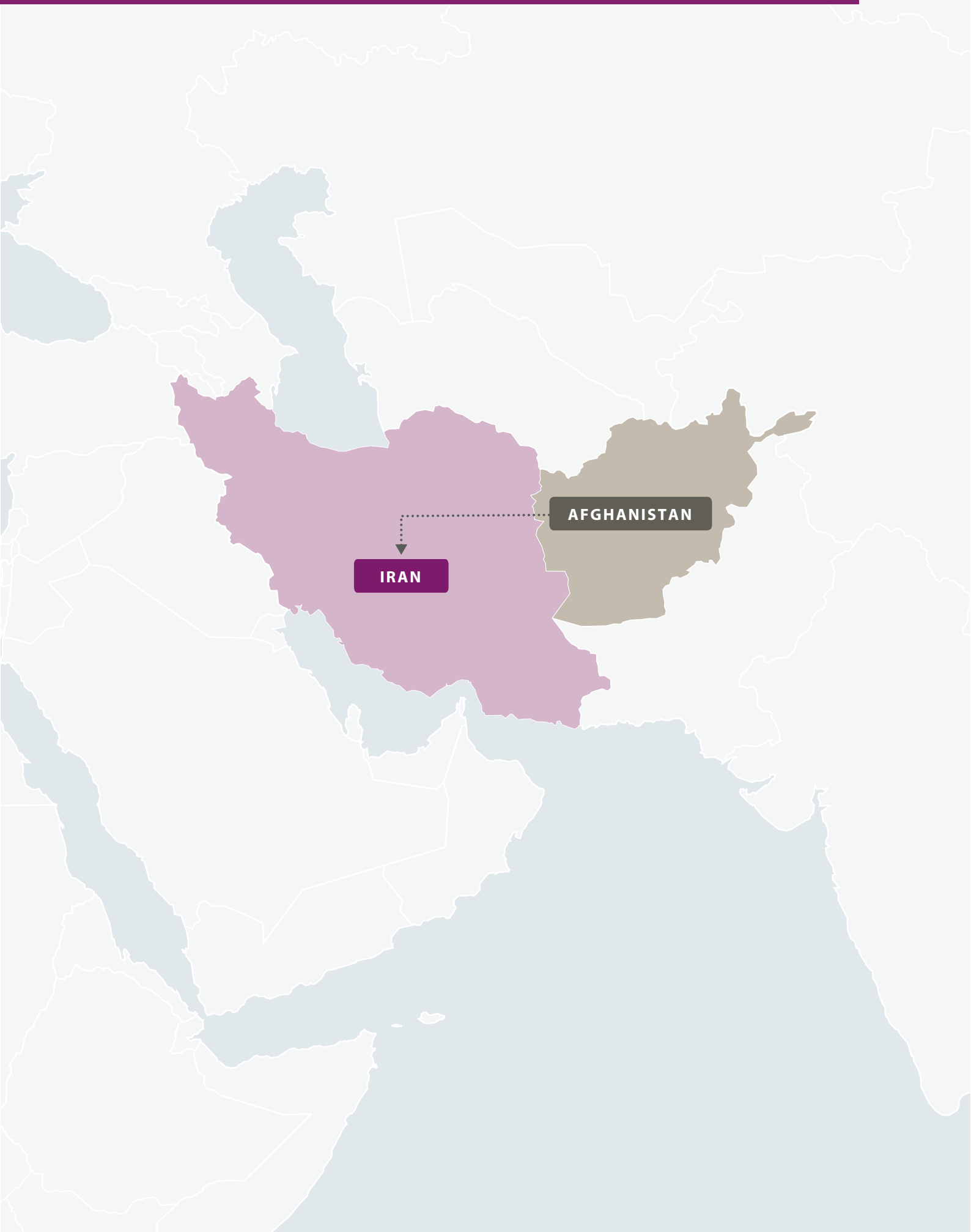
Inom ramen för akutkvoten har UNHCR även möjlighet att presentera andra ärenden som behöver prioriteras för vidarebosättning. Det kan till exempel röra sig om personer som förutom egna skyddsbehov också har släktingar eller familjemedlemmar i Sverige, eller ärenden som inte bedöms kunna presenteras för andra länder än Sverige på grund av snävt utformade urvalskriterier eller andra begränsningar.

Inom akutkvoten finns det också utrymme för så kallade tribunalvittnen, det vill säga personer som har eller kommer att vittna inför en internationell domstol eller tribunal, samt, i extraordinära fall, ärenden som presenteras från svenska utlandsmyndigheter.

Akutkvotens flexibla och öppna karaktär gör den svår att förutse och planera. Den ställer krav på skyndsamt agerande av såväl Migrationsverket som UNHCR, IOM, Säkerhetspolisen, kommuner och berörda utlandsmyndigheter. Under 2018 presenterade UNHCR akuta ärenden från en lång rad länder för Migrationsverket. Ärendena presenteras från UNHCR:s huvudkontor i Genève eller av de regionala kontoren i Amman, Nairobi och Pretoria. Inom akutkvoten finns även utrymme för vidarebosättning av tribunalvittnen och ärenden som presenteras från svenska utlandsmyndigheter.

Vid särskilt brådskande ärenden som kan beviljas skydd i Sverige men inte hinner överföras tillräckligt snabbt, kan evakuering till en så kallad Emergency Transit Facility (ETF) vara aktuellt. Det finns för närvarande tre sådana center, i Rumänien, Slovakien och Filippinerna. Centren drivs av UNHCR i överenskommelse och samarbete med värdländerna och operativa samarbetspartners. UNHCR undersöker möjligheten att öppna fler och liknande funktioner, bland annat i Nordafrikaområdet.

UTTAGNINGSOMRÅDEN I ASIEN

IRAN

AFGHANISTAN

Viktigt utreda säkerhet och uteslutandegrunder

En viktig del av prövningen av föreslagna personers skyddsbehov är frågan om de medverkat i någon handling som gör att det kan bli aktuellt att utesluta dem från flyktingskap, exempelvis brott mot mänskligheten eller krigsbrott. Det är också viktigt att bedöma om de på något sätt kan utgöra ett hot mot Sveriges eller andra människors säkerhet. Om det finns välgrundade skäl att anta det, är personen inte aktuell för vidarebosättning.

Innan ett ärende presenteras för Migrationsverket har UNHCR bedömt ärendet ur säkerhetssynpunkt. Organisationen har interna riktlinjer för det. Vanligtvis föreslås inte personer som kan utgöra en säkerhetsrisk för vidarebosättning till något land. Deras ärenden kan också nedprioriteras till förmån för andra som inte har dessa komplikationer. Om en person skulle presenteras, trots att det finns indikationer på att det kan bli aktuellt med ett uteslutande, är Migrationsverket inte bundet av UNHCR:s bedömning. Myndigheten gör alltid en självständig granskning av varje enskilt ärende.

Alla ärenden som presenteras för Sverige skickas på remiss till Säkerhetspolisen innan något beslut om uppehållstillstånd fattas. Vid delegationsuttagningar gör Migrationsverket en första genomgång av ärendena innan delegationen lämnar landet. Även vid dossierprövning inväntar Migrationsverket svar från Säkerhetspolisen innan något beslut fattas. Om Säkerhetspolisen har invändningar mot att en person ska beviljas uppehållstillstånd av skäl som rör Sveriges säkerhet, är personen inte längre aktuell för vidarebosättning i Sverige.

För att kunna identifiera indikationer på att ett uteslutande kan bli aktuellt och förbereda den kommande utredningen, granskar Migrationsverket alltid noga de ärenden som UNHCR presenterar för vidarebosättning. Vid behov sker det med hjälp av bland andra myndighetens uteslutandespecialister och landanalytiker. Migrationsverkets uteslutandespecialister medverkar dessutom vid behov under delegationsuttagningarna.

